

Lisälukemista

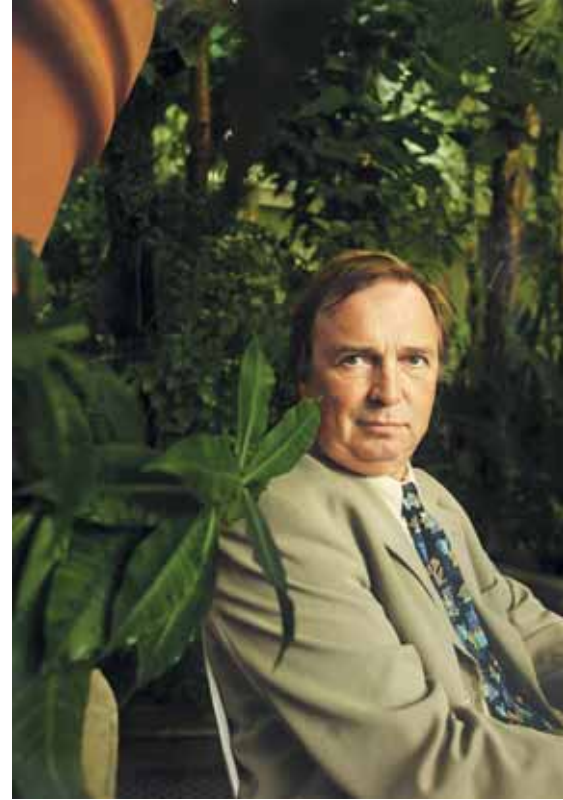
■ Valtiovarainministeriön asettama selvitysmies, dosentti Pentti Puoskari luovutti 12.2. raporttinsa "Sosiaalinen, osaava Suomi selviytyy globalisaation ja väestönkehityksen uudessa vaiheessa". Se löytyy osoitteesta www.vm.fi. Raportin ehdotuksia tarkentavat selvitykset ilmestyvät maaliskuun lopussa. Finanssipolitiikan menokehysmenettelyn uudistamista pohtinut, budjettipäällikkö Hannu Mäkisen johtama työryhmä jätti mietintönsä 13.2. otsikolla "Kehyksen puitteissa – finanssipolitiikan säännöt ja kehysmenettelyn uudistaminen". Julkisen talouden liikkumavaraa arvioi VM:n kansantalousosaston ylijohtaja Jukka Pekkarisen vetämä virkamiestyöryhmä, joka julkisti laskelmansa 16.2.

■ Työministeriön neuvottelevan virkamiehen Pekka Tiaisen johdolla toiminut laajapohjainen Työvoima 2025-työryhmä luovutti 14.2. loppuraporttinsa, jonka alaotsikkona on "Täystyöllisyys, korkea tuottavuus ja hyvät työpaikat hyvinvoinnin perustana työikäisen väestön vähentyessä". Se löytyy Työpoliittisena tutkimuksena no. 325 osoitteesta www.mol.fi/julkaisut.

■ Terveydenhuollon menot uhkaavat kasvaa nopeasti tulevaisuudessa. Ongelmaan paneutuu Stakesin tutkimusprofessori Markku Pekurisen ja Kansanterveyslaitoksen pääjohtaja Pekka Puskan raportti "Terveydenhoidon menojen hillintä: rahoitusjärjestelmän ja ennaltaehkäisyn merkitys", joka löytyy Valtioneuvoston kanslian julkaisusarjasta numerolla 4/2007 osoitteesta www.vnk.fi.

■ Ottamatta kantaa Vihreiden perustulomallin puolesta tai sitä vastaan se on kuitenkin toistaiseksi pisimmälle menevä esitys – ks. www.vihreat.fi/fi/perustulo. Pertti Honkasen tässä lehdessä ilmestyvässä artikkelissa käytetty laskentamalli rahoittaa perustulon tuloverolla eikä nyky muodossaan voi vielä ottaa huomioon ympäristö- ja muita välillisiä veroja.

Taloustieteellinen vaaliohjelma-tuomaristo

Kaksi viikkoa viime eduskuntavaalien jälkeen ilmestyi valtiosihteeri Raimo Sailaksen johdolla toimineen työllisyystyöryhmän loppuraportti. Vielä tänäänkin puhutaan sen tavoitteista ja keinoista. Tuolloin ihmeteltiin, miksei noita "madonlukuja" voitu julkaista aikaisemmin, jotta niihin olisi voitu tarttua vaalikeskusteluissa. Sailas itse puolustautui vetoamalla poliitikoilta samaansa aikatauluun.

Nyt sitä vastoin on vaalien alla ilmestynyt kaikenlaista globalisaatio-, työllisyys-, liikkumavara- ym. raporttia eri asiantuntijoilta. Toisaalta meillä ovat puolueiden vaaliohjelmat. Niistä ei aina voi olla varma, onko ne tarkoitettu vakavasti otettaviksi vai ainoastaan äänten kalasteluksi ja sitten unohdettaviksi. Asiantuntijaraporteista on saattanut jo ennen niiden julkaisemista tihkua vaaliohjelmiin joitakin palasia, mutta niiden vuoropuhelusta ei ole mitään merkkejä.

Vaaliohjelmien taloudellisten tavoitteiden ja keinojen arviointia varten voitaisiin ainakin kuvitella taloustieteilijöistä koostuva riippumaton asiantuntijaryhmä. Näin saataisiin paras tietämys puolueiden tavoitteiden saavuttavuudesta ja toimenpiteiden vaikutuksista. Äänestäjät näkisivät, mitä vaaliohjelmat toisivat juuri heille.

Vaaliohjelmien riippumattonta taloustieteellistä tuomaristoa ei kuitenkaan olisi helppo polkaista pystyyn. Tutkijoiden riippumattomuus poliittisista puolueista voitaisiin kyseenalaistaa. Ei olisi käytettävissä sellaisia kiistattomia taloudellisia malleja, joilla voitaisiin laskea poliitikkojen monenkirjavien ehdotusten seurauksia. Monet poliitikot eivät varmaan sellaisia toivokaan.

Demokratian kannalta on valitettavaa, jos vaalikeskustelut köyhtyvät lööppien, otsikoiden ja muiden yksirivisten luomiin mielikuviin. Tässä poliittisessa kulttuurissa äänestäjien aliarviointi ja suoranainen sumuttaminen kulminoituu vasta vaalien jälkeen hallitusohjelmaneuvoittelussa, joissa nostetaan oikeat kissat pöydälle. Silloin äänestäjien on enää myöhäistä katua. ■

Heikki Taimio